

VERSLAG CIRCULAIRE INFRA COMMUNITY

LEF OM SAMEN TE WERKEN

1 februari 2018

AANWEZIG

- **Bas Grol**, KplusV
- **Jasper vd Hoef**, RWS, GPO
- **Jesper Pots**, studeert voor Universiteit Twente af bij KplusV,
- **Henny ter Huerne**, Universiteit Twente en provincie Overijssel
- **Joost de Haan**, BAM infra consult
- **Douwe Huitema**
- **Judith vd Geer**, procesbegeleiding

OPENING, MEDEDELINGEN & VOORSTELRONDE

De aanwezigen stellen zich aan elkaar voor.

Bas Grol, KplusV, interesse "hoe stel je de beste uitvraag", achtergrond in hergebruik betongranulaat in de beton.
Jasper vd Hoef, RWS, GPO, contractmanager A58, expertise contract en financieel.

Jesper Pots, studeert voor Universiteit Twente af bij KplusV, en onderzoekt daar de mogelijkheden van Rapid Circulair Contracting (RCC) als middel om circulariteit te bevorderen.

Henny ter Huerne, Universiteit Twente en provincie Overijssel, expertise ontwerpprocessen en beheer en onderhoud van infrastructuur, interesse circulariteit.

Joost de Haan, BAM infra consult, voor BAM advies op duurzame tenders

Douwe Huitema, natuurkundige van oorsprong, expertise gebied van OR en duurzaamheid

Judith vd Geer, zelfstandig, procesbegeleiding met interesse voor duurzaamheid/circulaire onderwerpen.

het is belangrijk om vast te stellen wat de experimenteerruimte (fysiek, ICT, BIM) is binnen de living lab omgeving en waar deze precies ligt. Op dit moment komen er nog teveel innovaties 'door de brievenbus' die geen landingsplek vinden en dan "maar" worden doorgestuurd naar een provincie of gemeente.

Voorbeeld: HHNK werkt met een soort beleidskader voor innovaties; bij een goed idee benoemen ze een probleem waar dit een oplossing voor zou kunnen zijn en (indien nodig vanwege financiële omvang) besteden dat openbaar aan. Zie: <https://www.hhnk.nl/document.php?m=1&fileid=16387&f=cec7be42f91e6ab6ad047e824f625162&attachment=0&c=7162&preview=1&previewcode=76e0dcd8129739455d17ea3b3f80234a>.

KOSTEN VERSUS WAARDE

Is het van belang om niet meer puur in euro's/kosten te denken maar manieren te vinden om ook (LT-)effecten, - zoals leefbaarheid, broeikasgassen, human capital- te waarderen en in alternatieve valuta uit te drukken. Meer focus op de werkelijke maatschappelijke kosten en baten, minder focus op de financiële investering. EOL/LCC/TCO/ true pricing zijn hier voorbeelden van. Bij circulariteit is de discussie belangrijk wat zie je als waarde en wat als kosten. Hoe creatief ben je om kosten naar beneden te krijgen en waarde te laten doen stijgen. Natuur kan ook als dienst gewaardeerd worden. Te vaak nog treedt er een spanningsveld op tussen de ontwerpfase en de beheer- en onderhoudsfase van een project. Hier speelt ook de discussie LT/KT visie. Beschouw ook projecten breder, in feite is iedereen "stakeholder". Berm of omgeving zou een onderdeel van de weg kunnen zijn waarmee bijvoorbeeld maatregelen tegen fijnstof of geluid door middel van beplanting kunnen worden opgepakt. Hierbij wordt de weg niet op zichzelf beschouwd maar als onderdeel van de omgeving, dit past ook bij de principes van de omgevingsvisie en omgevingswet. Biomassa kan ook gericht geoogst worden als inkomstenbron/basismateriaal. In een realisatiecontract zou gekozen kunnen worden voor een dienstenmodel.

(REST) WAARDE TOEKENNING AAN MATERIALEN/MATERIALENPASPOORT

Het experimenteren met eigenaarschap van materialen is interessant. Zo zou de restwaarde van gebruikte materialen in mindering kunnen worden gebracht op de inschrijving. Materialen kunnen worden geleased. Wij achten het zinvol nader uit te zoeken of en hoe juridische zaken dienen te worden aangepast o dit mogelijk te maken.

Door langere termijn planning in combinatie met gerichte inventarisatie van beschikbare materialen kan bij ontwerp rekening gehouden worden met beschikbaar komende materialen en restmaterialen. De bruggenbank was hier een voorbeeld van. Naast focussen op de bouwfase van een project/object dient tevens de beheer en onderhoudsfase en de end-of-life fase van een project in de beschouwing te worden meegenomen. In feite dus de focus op een volledige LCA.

COMPETITIE OP KOSTPRIJS OF COMPETITIE OP KWALITEIT (WAARDE)?

Financiële competitie als basis voor aanbesteding werkt tunnelvisie en korte termijn denken in de hand. Geen gemeenschappelijk belang, geen kennisdeling, hoge investeringskosten en beperkte samenwerking. Een alternatief is een vorm waarbij voorin het proces wordt geïnvesteerd in samenwerking, verplichte consortiumvorming (op basis van complementariteit) en het bouwen van een gezamenlijke ambitie.

Voorbeelden hiervan: in Hoevelaken is ON geselesteerd voor TB (PDC contract), A4BoZ, Spoorwegverbreding A'dam Zuid, Nijmegen wijkontsluiting, DOEN bij de Nijkerkerbrug, Antea VO verlichting.

OP BASIS HIERVAN

- Onderzoeken van de experimenteerimte zoals die binnen SmartWayz living lab kan worden geboden: wat zijn de voorwaarden? Inspirerende voorbeelden hierin zijn o.m.: B&O gemeente Amsterdam (Bas), N211 Den Haag (BAM) -N211geeftenergie.nl
- Werking van RCC onderzoeken (Bas)
- De verdienmodellen van Jan Jonker (wij-economie) zijn een interessant kader. (Jesper stuurt tabellen over transitiefasen)
- Samenwerking OG-ON en het beheersen van de risico's en impact daarvan (Hennie als het gaat om materiaalgebruik. HWBP als het gaat om contractueel beperken van financiële risico voor waterschappen als innovaties mislukken bij dijkversterking)

Vervolgbijeenkomst staat gepland op 15 maart van 13.30 - 15.30, waarschijnlijk bij BAM in Bunnik.

Plenaire bijeenkomst (drie themagroepen plus aanvullende deelnemers) in Oisterwijk op 22 maart in de middag.